

Megjelen minden vasárnap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Hubacsék Fál ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztőségen kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

A vasutügy.

I.

Gróf Bethlen Marcus a szentes-makói helyi érdekű vasut előmunkálatainak engedelményese több vidéki lapban, így a többi között a „Szentesi Lap“-ban is egy cikket tett közzé, „a helyzet tisztázásához“ cím alatt.

E cikk, mely úgy látszik bennünket — értve Mindszent községeit — komoly tényezőként vesz számba, velünk közölve nem lett, s így arról csak más lapok útján emlékezhetünk meg. A cikk előttünk fekszik egész terjedelmében, s abból úgy látszik, hogy a gróf ur vérmes reményeket látzik táplálni a szentes-makói helyi érdekű vasut gyors létesítése iránt, s ezen vérmes reményeit arra alapítja, hogy az ügy iránt mindenütt nagy lelkesedést látott és hogy az érdekelt községek és törvényhatóságok komoly intézkedéseket tettek az építési kölcségek biztosítása iránt, többen közülök sok tízezer forintot szavazott meg **törzsrészcvények** vásárlására; s hogy az érdekelttség reménye fokozódjék, kijelenti cikkében a gróf ur, hogy az előmunkálatok kölcségeire feltétlenül — tehát a vállalat nem sikerülése esetén is — kilométerenként megszavaztatni kívánt 200 frt iránti követelésétől, csak hogy a vállalat sikerét jobban biztosítsa, eláll, valamint nem ragaszkodik most már ahhoz sem, hogy az érdekelt községek, a kisajátítandó területeket ingyen engedjék át; az előmunkálat kölcségeit a sajátjából fogván fedezni, illetve előlegezni.

Elmondja továbbá a gróf ur cikkében, hogy január első felében, a mint az időjárás engedi, beállítja a mérnököket a részletes tervek készítése végett és összehívja

az érdekelt városokat és községeket egy általános gyűlésre és a mint a szükséges törzsrészcvényi összeg biztosítva lesz és a részvénytársaság megalakulandó, a vállalati finanszírozása tekintetében ajánlatokat fog bemutatni, s reményli, hogy ha munkájában oly támogatásra talál, a mint azt egyrészt a vállalat szükségképpen megkívánja, a mint másrészt megígértette; végül pedig a magánérdekeket háttérbe szorítja a közérdek: úgy a nyár elején az építés megkezdhető lesz.

Ez röviden a cikk tartalma, a melyhez nekünk csak annyiban van szavunk, a mennyiben azt állítja, hogy Mindszent község százezer forintot szavazott meg törzsrészcvények vásárlására.

Nem tudjuk, hogy a többi községek és városok mennyit és minő feltételek mellett szavaztak meg, de hogy Mindszent község nem szavazott meg sem százezer, sem pedig egy forintot, azt tudjuk és azért aligha csalódunk, ha föltételezzük, hogy Mindszent község határozata iránt a gróf ur tévedésben van, mert tudtunkkal Mindszent község nem szavazott meg egy krt sem és törzsrészcvények vásárlásának biztosítására kötelező határozatot nem hozott. Tudomásunk szerint Mindszent községnek, a gróf ur cikkében is hivatolt 102-1887. számú határozata akként szól, hogy Mindszent község nem idegenkedik vasut eszméjétől, sőt örömmel veszi tudomásul hogy, a szentes-makói helyi érdekű vasut létesítése iránt a mozgalom megindult, és a mennyiben e vasut létesítésénél Mindszent község érdekei kellő figyelemre lesznek méltatva, kész a mozgalomhoz csatlakozni, s azt erkölcsi és anyagi erejének egész súlyával támogatni; kimondotta a község az említett határozatában azt is, hogy anyagi

áldozatok hozatalától sem riad vissza, sőt mi több, hajlandó a gróf ur által kívánt százezer forintot is megszavazni, de csak oly feltétel mellett, hogy a vasuti indóház Mindszent község belterületéhez legfőlegb csak egy kilométer távolságra lehet. Ámde mielőtt a közgyűlés kötelező nyilatkozatot tenne, így szól a határozat, ismerni akarja a gróf urnak pénzügyi terveit, tudni akarja hogyan, honnét és mi módon szerzi elő a gróf ur az építéshez szükséges kölcségeket.

E határozat, a mint tudom, közölve is lett a gróf urral, oly kérelem kíséretében, hogy a szükséges felvilágosításokat megadni sziveskedjék; de azóta nem volt szerencsénk, s mi őszintén bevalljuk, hogy „a helyzet tisztázásához“ című cikkünket nem elégít ki, mi abban nem találunk semmiféle felvilágosítást a feltett kérdésekre abban feleletet nem látunk és őszintén megvalljuk azt is, hogy mi a dolgot nem úgy szeretnők, hogy előbb a városok és községek törzsrészcvények vásárlására fordítandó összegeket kötelezőleg szavazzák meg, fogjanak hozzá a munkához, s csak azután lássuk, hogy miként lesz ez az egész dolog finanszírozva, mert engedelmet kérünk, nem akarunk senkinek rossz szándékot imputálni, de véleményünk szerint a dolognak két oldala van: sikerülhet jól is, de ugyan rosszul is, azért mind a két esetre készen kell lennünk. Ha előbb kötelezzük magunkat bizonyos mennyiségű törzsrészcvények vásárlására, mintsem az egész pénzügyi művelet képét látjuk, ha esetleg balul üt ki dolgunk, hát akkor kénytelenek leszünk, vagy oly terhes feladatok mellett vinni keresztül az egész vasutépítés finanszírozását, hogy a törzsrészcvényeink a semmivel lesznek egyenértékűek, egyszer, mint félrelökött, elveszett boldogságot, mit éldelhetett volna. S ez utóbbi súlyosabb az elsőnél, mert amannál ott van a vigasztaló öntudat, hogy megtette kötelességét; de ennél itt van a szív kártható itélete, mely folyton azon keserű szemrehányásokkal illet: nem jobb lett volna-e a kínált örömeiket elfogadni, melyeknek legalább boldogító emlékezete maradt volna fön számokra, míg így eldobta ezt is magadtól, amabban pedig csalódtál: vigasztalásul még az emlékezet sem maradt. Fájdalom, az nagyon igaz, mert ha szívünk sugallta érzelményeinket nem követjük, s az ez által nyújtandó élvezetet a hideg ész szavára hallgatva visszautasítjuk, s ha ezen alap, melyre egy élet jövő boldogságát véltük fölépíttetni, lerokkadt, vagy is ha egy messze kiható boldogság elnyerése iránt táplált reményeinkben csalódások, mi marad még fön számunkra? Egy elvesztett boldogság fájdalom érzete s keserű szemrehányások, melyek egész életünkön át, mint az árnyék követik lépteinket. S miért nem követjük hát mindig szívünk értelmét s ennek követése által elérhető boldogságot miért utasítjuk vissza, mert egy nagyobb, egy hosszabb ideig tartó boldogságot vélünk elérhetni, úgy ha boldogulhatásunknak az ész által kijelölt útját követjük, már pedig boldogulhatásunknak utjai a legtöbb

TÁRCZA.

Régi és új eszmék.

(Vége.)

Egykor azon kellemes álmokban ringattam magamat, hogy a szívnek édes és üdvöt adó vágyai teljesülni szoktak s annak éldelete folytán a kedély mindig megtartja egészségés és üde természetét, s hogy minden emberi kebelnek meg van az a jó tulajdonsága, hogy oda vágyódik, a hol irántai érdekelttséget és vonzalmat talál. Ezt most is hiszem, de hiszem azt is, hogy e vágyódásnak minden jó tulajdonsága mellett is meg van az a rossz oldala, hogy a szívet akkor, midőn vágyainak kielégítését nem találja, keserűség fogja el. Igaz ugyan, hogy e keserűség olyan, melybe a mai élvezett boldog órák édességéből is vegyül egy rész, de mindemellett is csak keserűség az, mert:

„A bu örökké bu marad,
Akár fakéregből, akár
Arany pohárból iszszuk azt.“

Avagy, ki nem érezne fájdalmat keblében akkor, midőn szíve vonzalmát nem követheti, midőn azt, melynek birhatásáért keble oly hön dobog, el nem érheti? Ugy hiszem, senki. De bármily fájdalmasan essék is az, ha nem birhat

juk azt, mit szívünk akar: engedni kell sokszor a higgadt, de hidegen számító ész szavának, mely a legridegebb alakban tárja előnkbe pályánk ködburkolta téreit, melyből kibontakozni csak is a józanon gondolkodó ész segítése és utmutatása mellett lehetséges. A szív, az érző kebel megmutathatja azt, mi az édes, mi a boldogító, de mit ér mind ez, ha csak röviden muló percekig tartó érzemény, melynek befolyása után előáll az ész s füledbe menydörgi, hogy jövő boldogságodat kockára tetted néhány pernyi élvezetért, hogy nem jobb lett volna-e, ha azt mellözve, nem szüntél volna egy percre sem, egy egész életre kiható örömeiket biztosítani a magad számára, a melyben talán másokat is részesíthetnél volna részint közvetlenül, részint pedig közvetve. De a szív, az érzőszív is hatalmas ur ám, mely kéréllhetetlen a maga akaratának végrehajtásában. Azért iparkodjál ember, hogy eszed józanabb legyen, mint a milyen hatalmas szíved.

Az ember sok boldog óra élvezetét áldozatul hozza e rövid életben, melyekért kárpótlásul a pusztá reménynél egyéb nem marad, s mig jó, ha reményeiben, melyeknek teljesüléseért hozta ezen áldozatot, nem csalódtott, mert ha reményei nem valósultak, kétszeres súlylyal érzi a fájdalmat: egyszer, mint csalódást, s

vagy abba hagyjuk a megkezdett dolgot, s rengeteg kártérítési pereknek tesszük ki magunkat; szóval oly kényyszerhelyzetbe jöhetünk, a melyből csak tetemes vagyoni romlás árán szabadulhatunk. Ezért akarjuk mi előbb látni a pénzügyi művelet határozott, világos és semmi kétséget fön nem hagyó tervezetét, s míg ezt elének nem adják, alig hiszem, hogy lesz az érdekeltégeknek sok oly községe, mely törzsrészvények vásárlása tekintetében kötelező határozatot hozna.

Az is meglehet — mi nem kételkedünk a gróf ur szavaiban, hogy nagyon jól fog sikerülni minden, de felfogásunk szerint a községi vagyon, melyből ez a vasut épülne, nem olyan természetű, mint a magán ember vagyona. A magán ember azt tesz a vagyonával, a mit akar, tetszése szerint befektetheti akár biztos nyereséggel járó, akár bizonytalan jövedelmezőségű vállalatba: nem tartozik róla számolni senkinek; de a midőn községi és pedig tetemes vagyont akarunk vállalatba fektetni, hát bizony akkor jobban meg kell nézni a dolgot és számításba venni azt is, hogy az egész vagyon pocsékká lehet, mert hát az a vagyon nem egyesé, hanem mindnyájunké, a melylyel lelkiismeretesen kell sáfárkodni.

Véleményt, itéletet ezuttal nem mondunk, mert nem mondhatunk, miután a közelebbi részletekből egyáltalában semmit sem ismerünk. Várjuk azért az érdekeltégeknek a megígért általános értekezletre való összehívását, azon jó reményben, hogy azon alkalommal meg fog bennünket ismertetni a gróf ur az egész tervvel, és ajánljuk is részünkről, hogy tegye meg, mert ellenkező esetben pozitív eredményeket mi ettől az általános értekezlettől sem várunk.

A hadjuttalék végleges számbavétele.

A napokban ment végbe egyrészt a hadkiegészítő kerületi és honvéd földandár parancsokban nem együtt s még csak nem is párhuzamosan haladnak, hanem igen gyakran egészen ellentétes irányuak.

Most pedig kedves olvasóm, ki szíves voltál ez unalmas sorokat végig betűzni, figyelmeztetek, hogy valamiképp el ne hidd, mintha én az emberi társadalom iránt egészen kétségbe estem volna. Oh nem, tudom és tapasztalom is, hogy még mindig vannak a szó nemes és magas értelmében vett emberek, kik tesznek, dolgoznak, izzadnak, fáradsz és áldoznak, nem azért ugyan, hogy felmagasztaltassanak és hallgathatatlantassanak, hanem csak azért, hogy midőn a munka ideje róluk lejár, édes emlékeket biztosítsanak s nyugodt öntudatot szerezzenek maguknak. Tudom én nagyon jól, hogy vannak még — s hiszem lesznek is mindig — a társadalom minden rétegében emberek, a kik nem kicsinyes önérdékeket hajhásznak, hanem egy magas fogalomért, a közjóért dolgoznak.

Azért tégy jót és cselekedjél te is jól, mert:

az emlékezet, mely pályánk ködburkolta terein való bolygásunk alkalmával vezérfonalul, mondhatni Memnon oszlopaként szolgál: a családott, a végig üldözött szívnek mentélye, mely párosultak a halálérzettel, a szerencsétlenségben is tud némi nyugalmat adni, s ha talán nincsenek is messze kiható következményei, avagy talán épen egy ember énjére, egy ember benső világára vonatkoznak, legalább azt eredményezik, hogy az érző szív, nem válik teljesen rideggé s legnagyobb szenvedéseid közepette is gyógyító balsamként hathat kebled fájdalomaira.

nokságok, másrészt pedig a tiszántulijárás szolgabírói hivatala között, a mi sorozó járásunkat illetőleg, a mult évi hadjuttalék végleges számbavételére nézve az összeszámlálás.

Ezen összeszámlalásból közöljük a következő, végeredményében épen nem öröndetes, sőt határozottan elszomorító adatokat, mert azok világosan arra mutatnak, hogy a rendes hadseregbeli hátralékunk nem hogy apadna, hanem folyton folyvást nő, a mely körülményből viszont csak hadköteles fiatalágunk fokozódó elsatnyulására lehet sajnos következtetnünk, a mely következtetés annál megrendítőbb, ha figyelembe vesszük azon fontos körülményt, hogy a hadképeségi százalék csökkenésének figyelembe vételével a hadügyi kormányzat ugy az ujonc, mint a póttartaléki juttalékot lényegesen leszállította.

Körülbelül 2 évvel előbb, midőn pedig a hadképeségi százalék csökkenésére már következtetni lehetett, s a midőn már sem ujonc, sem póttartaléki juttalékunk kielégítésére kellő számú hadképes ifju nem találtatott, a hadképeség tekintetéből részletes kimutatást készítettünk, de most annyira elszomorított az adatok, oly sajnálatosan csekély az eredmény, hogy önmagunk megijednénk az egész kép szomorúságát elének táró kimutatástól, azért is egyszerűen a főbb számadatok közlésére szorítkozunk, azon óhajásunk kifejezése mellett, hogy vajha a folyó évi hadjuttalék végleges számbavétele majdan kedvezőbb eredményt mutatna föl, hogy így meglennének cáfolva a nemzetünk ellenségei részéről kárörvendőleg hirdetett: pusztulunk veszünk kiáltások.

De beszéljenek a számok:

I. A rendes hadseregbenél:

a) mult évi hadjuttalék	44
b) 1886. évi hátralék	5
c) elbocsátott katonákért állítandó pótleányok száma	2

besorozandó lett volna összesen 51

Erre besoroztatott:

a) a fősorozáson	32
b) utóállításon	4
c) egy éves önkénytesként	2
d) három éves önkénytesként	1
e) felmentési cím elvesztése folytán beszámíttatott	1

összesen 40

E számadásokból kitünik, hogy a folyó évi fősorozáson fedezendő hátralékul maradt 11.

II. A póttartaléknál:

a) póttartaléki juttalék	5
b) 1886. évi hátralék	38

besorozandó lett volna összesen 43

Erre nem soroztatván be egysem, maradt a folyó évi fősorozáson fedezendő hátralék 43.

III. A honvédségnél:

a) a honvédség legkisebb kiegészítési szükséglete	16
---	----

Erre besoroztatott:

a) a fősorozáson	25
b) utóállításon	2

összesen 27

vagyis 11-el több, mint a kivett hadjuttalék.

A felhívott hadkötelesek számát viszonyítva a besorozottak számához a hadképeségi százalék, az egész sorozó járásra nézve az első korosztályban 10., a második korosztályban 10., a harmadik korosztályban 26.0.

A hadképeségi százalékot szemlélve, önkénytelenül szemünkbe ötlük az első és második korosztály közötti különbség, mert míg a második korosztály már azon hadkötelesekből, a kik közül már az előző évben az alkalmasokat besorozták, mégis nagyobb hadképeségi százalékkal bír, mint azon első korosztály, a melynek ifjai először állanak a sorozó bizottság előtt, tehát színét-javát még nem „vitték el.” Szerintünk ezen körülményből arra lehet és kell

következtetni, hogy ifjaink későbbben fejlődnek ki, mintsem hadkötelezettségük teljesítésére első évükben felhivatnak. Ha ezen el nem tagadható körülmény más vidékeken is hasonlóképen fenforog, aligha nem jobb volna, ha a hadköteles kor egy évvel későbbre tétetnék.

A hadképeségi százalék tekintetében nagy eltérés mutatkozik a harmadik és a többi korosztályok között is, az előbbinek előnyére, de ezt mérvadóul venni nem lehet, mert mint tudjuk, a honvédségnél a hadképeség nem oly szigoruan bíraltatik meg, mint a rendes hadseregbenél, már csak azért is, mert a honvédségi szolgálát aránytalanul könnyebb.

A folyó évi fősorozáson nem mulasztjuk el az adatokat gyűjteni, s azt közönségünkkel, tüzetesen feldolgozva, megismertetni.

Helyi és vegyes hírek.

— **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük lapunk t. előfizetőit és olvasóit, hogy 1888. év január hó elsőtől a lap körüli pénztári teendőket főtitiztelendő Keller Lajos plébános ur fogja teljesíteni. Midőn ezt tudatjuk, egyuttal kérjük, hogy a hátralékos előfizetők hátralékaikat, az előfizetni óhajtók pedig előfizetéseiket csakis az említett főtitiztelendő urnál eszközöljék, mivel ezentulra sehol e célra máshol pénz el nem fogadtatik.

A szerkesztőség.

— **A vasutügy** elvégre megmozdult, a mennyiben mint hírlík, H.-M.-Vásárhely város vasutügyi bizottsága a f. hó 9-én tartott ülésben elhatározta, hogy a szentes-vásárhely-makói vasut érdekeltéget február hó 11-én H.-M.-Vásárhelyen tartandó értekezletre a város nevében összehívja. Nem tudjuk községünkhöz beérkezett-e már a meghívó, de ha ki nem feledek bennünket, reméljük, hogy községünk is gondoskodik bizottság kiküldése által az értekezleten való képvisetetéséről. Egyébiránt üdvözljük H.-M.-Vásárhely várost és vasutügyi bizottságát, hogy elvégre a kezdeményező lépést megtette, s ezáltal alkalmat adott arra, hogy ezen oly nagy fontossága ügy az elposványosodástól megmentessék s az érdekeltégek tagjai között kölcsönös megbeszélés tárgyát képezze. Így majd csak lesz valami formája a dolognak.

— **Nyomjelzés.** Gróf Bethlen Markus a szentes-vásárhely-makói helyi érdekű vasut előmunkálatainak engedményese, Csongrádvármegye alispánjához kérelmet adott be, hogy engedtesék meg neki a vármegye területén a vasuti nyomjelzést megtenni. Az alispán ur természetesen — a kérelemnek helyt adott.

— **Halálozás.** Béres Ádám, községünkben 33 éven át volt néptanító, életének 64-ik évében a folyó hó 19-én rövid szenvedés után meghalt. Temetése 20-án délután nagy közönség részvétele mellett történt. Nyugodjanak békével porai, neje és gyermekei pedig találjanak vigaszt az örök istenség megváltoztathatlan akaratában.

— **Helyreigazítás.** Lapunk mult számában megjelent „Postaközlekedésünk és a tél” című cikkünk helyreigazításául a szegvári postamester urtól vesszük azon értesítést, hogy a szegvári posta nem délután, hanem minden nap reggel 8 óra 45 perckor indul Szentesre. A midőn postamester barátunk ezen helyreigazításának, a legnagyobb készséggel helyt adunk, elismerjük, hogy ő az előírás szerint csakugyan nem a délutáni órákban hanem reggel indítja el postáját Szentesre, de mi nem is azt mondtuk, hogy az ő, avagy a mi postánk mulasztása okozza a késedelmet, mert ha ők, mindenben az előírás szerint pontosan tesznek is — a mint el is ismerjük, hogy valóban ugy tesznek — mi azért itt Mindszentben nem kapjuk meg gyorsabban a postát, mert a mi forgalmunkra az tökéletesen egyre megy, akár délután, akár reggel indul a szegvári posta Szentesre, míg a mi postánk a szegvárival, s mindkettő a szentesi vasutal öszhangba nem hozatik.

— **Hét napi fegyverfogás.** Miután a közös hadsereg, mint a honvédség új rendszerű fegyverrel — ismétlő puskával — lesz ellátva, a kormány törvényjavaslatot terjesztet az országgyűlés elé, a mely szerint mindkét hadsereg tartalékosai, az új fegyverrel való bánásmód megtanulása végett 7 napi fegyvergyakorlatra hívassanak be, a szerint, a mint csapatok el lesznek látva az új fegyverrel.

— **Újabb teher.** Az 1887. évi közmunka pótkirovás az alispáni hivataltól beérkezett, s a napokban fog az, az előjárásának behajtás végett kiadatni. Nekünk alkalmilag az alszámvevő ur által készített függelékhez lesz szavunk, most csak annyit jegyzünk meg, hogy ezen függelék és a pótösszeírás szerint Mindszent község közmunkaváltási terhe 576 frt 60 krral, Szegváré 833 frt 10 krral, Derekegyházáé 231 frttal, Fábrián-Sebestyéné 316 frt 50 krral, Teésé 58 frt 50 krral, az egész járása 2015 frt 70 krral szaporodott.

— **Árvízvédelmi erő összeírás** községünkben befejeztetett, ebből megtudjuk, hogy Mindszentben árvíz veszély alkalmával a védgátakra kirendelhető közérő 1913 kézi és 640 iga erőből áll. Hasonló összeírás történt az egész járás területén, s e szerint Mágocson van, 168 kézi, 985 igaerő, Derekegyháza 186 igaerő, Fábriánsebestyénben 57 kézi, 135 igaerő, Teésen 29 kézi és 33 igaerő. Szegvár még eddig nem adta be az összeírást és épen azért nem közzétehetjük az egész sorozó járásról teljes áttekintést nyújtó képet. Ezen összeíráshoz községünket érdeklőleg csak azon megjegyzésünk van ezuttal, hogy ebben az összeírásban a tömörkényi oldali kézi és igaerő is bentfoglalva van, holott erre vész idején számítani nem lehet, mert akkor az ottani közérő nem a Körös-Tisza és Maros közötti érdekelt védgátjaira, hanem a hármas dilitori védgátakra fog kirendeltetni.

— **Sorozás.** Sorozó járásunkban a hadkötéses ifjaknak a sorozó bizottság elé állítása április hó 4., 5. és 6-ik napjain fog megtörténni. Mondanunk talán fölösleges is, hogy a negyedik korosztály is föl van híva.

— **Vigyázatlanság áldozata** lett Berezvai Mátyás szegvári lakos fia, a kit Mihály Mihály béres revolverrel vigyázatlanságból agyonlőtt. A dolog úgy történt, hogy Berezvai Mátyás két fia az istállóban nevezett béressel játszadován, ez a gazdának a polcon levő revolverét levette és a kis gyermeket agyonlövésével fenyegette azt hívén, hogy a forgó pisztoly nincs megtöltve. Ámde e hiedelme téves volt: egy lövés eldőrdült és a 6 éves Berezvai Mátyás súlyos sebtől vérezve rogyott le, s három napi súlyos szenvedés után meghalt. A vigyázatlan béres ellen a vizsgálat folyamatban van.

— **Új lap a vidéken.** Kisuj-Szálláson „Tiszavidék” cím alatt társadalmi hetiközlöny indult meg. Felelős szerkesztője Simonyi Elek; laptulajdonos Gebey E. nyomdatulajdonos.

— **A vadászati tilalmi időszak** csakhamar be fog következni, a mikor is csupán a bekerített helyen szabad a vadászat, s csak is az ily helyen elejtett vadak árulása és szállítása van megengedve bizonyítvány mellett. Az e célra szolgáló, a vadászterület tulajdonosa vagy bérlője által kiállított és a községi előjárás által láttamozott bizonyítvány a 80025/III. a 1887. sz. pénzügyminiszteri rendelet értelmében illetékmentes.

— **Negyedik gyógytár Szentesen.** A belügyminiszter Szentesen a negyedik gyógytár felállítását engedélyezte, s a jogot ifj. Várady Lajos szentesi illetőségű gyógyszerésznek adományozta. Gratulálunk Várady urnak az eredményért, a melynek eléréséért már oly régen dicsegetre méltó kitartással és ernyedetlen buzgalommal működött. De elvégre is a sikerrel meglehet elégedve: fáradozása a kívánt célhoz vezette.

— **Álarcos bál.** A szentesi dal- és zeneegylet a folyó hó 21-én a nagyvendéglő termében saját hangjegytára javára, tombola játékkal összekötött álarcos bált rendezett.

— **Lopási kísérlet.** Lantos Lajos tömörkényi oldali polgártársunk istállójának ajtaján lévő keresztvasat, ismeretlen tettesek estve 10 órakor le akarták reszelni, minden bizonynyal azért, hogy a lovakat ellophassák; de a háziak által észrevétetvén, a keletkezett zajra a tettesek megugrottak. A nyomozás lehető nem volt, mert a nyomokat a hó reggelre teljesen befödte.

— **„Hosszu élet”** cím alatt dr. Lőrinci Ferenc szerkesztésében egy népies nyelven írott s az egészség és az életfentartásának elveit előadó lap jelenik meg, a melyet a belügyminiszter a közönség figyelmébe ajánl.

— **Hármas ikrek.** Mezöturon Hartmann Bernát neje folyó hó 3-án térjétt szép ajándékkal lepte meg, a mennyiben nevezett nap reggelén 3 egészséges gyermeknek adott életet, kik közül 1 fiu és 2 leány, mind hárman élnek s kilátásuk van hosszabb életre. A boldog szülők lakása a látogatók nagy számától egész bucsujáró helylyé változott.

— **Megjövendőt árvíz.** Stefanovics lovag, ismert bécsi meteorologus, ki minden évben elő szokta adni árvízi jóslatait, melyek közül több teljesült, a napokban levelet intézett Szeged polgármesteréhez, melyben elmondja, hogy észleletei alapján, tekintve különösen azon körülményt, hogy a föld csaknem mindenütt mélyen át van fagyva s így az esetleges hirtelen hóolvadás elvezetésére képtelen, két nagy árvizet helyezhet az idén kilátásba. Az első lenne január utólján vagy február havában, a másik pedig május első felében. Ezen valószínűen várható árvizek különösen az alsó Tisza-vidéken fognak nagy mérveket ültetni. Bármily nagyra becsüljük is a lovag ur természettudományi ismereteit, szívből kívánjuk, hogy az egyszer jövendölése osztozzék a közönséges jóslatok sorában, a soha be nem teljesülésben. Azonban minden esetre „Videant consules!” Pozsony felől és Erdélyben már megkondukt a vészharang.

— **Szerencsétlenül járt vadász.** Csongrádon néhány gazdálkodó fiatal ember vadászatra ment utközben évés-ívás végett megállottak, s ekkor Fekete József a vállán volt kulacsot ifj. Deák Rókus kérelmére leveendő, oly szerencsétlenül vonszolta össze-vissza a vállán volt tárgyakat kötelékeiknél fogva, hogy csövével lefelé fordítva megtöltve és felhuzva, vállára akasztott puskája elsült, s az egész töltés ifj. Deák Rókus lábába furódott, azt egészen összeroncsolta, s míg társai valahonnan szánkót kerítettek, a halálra vált ifj. Deák Rókus hazaszállították, a nagy hidegben sebe annyira megromlott és a nagyon súlyos sérülés folytán oly sok vért vesztett, hogy az alkalmazott orvosi segély dacára élete már megmenthető nem volt. A halált hozó lövés okozója, ki az elhunytak a legjobb barátja volt, ott a szerencsétlenség helyén rögtön öngyilkosságot akart elkövetni, s társainak erővel kellett a puskát kezéből kiragadni.

— **A „Csongrádmegye”** nyomán közöljük, hogy Szentés város határát, a nagy hó és hideg miatt a farkasok már felkeresték, a mult héten kettő is csatangolt a határban és B. János béresét akirálysági uton megtámadták, szerencséje volt azonban, hogy pár kilónyi szalonnát vitt magával, azt hánytá oda az ordásoknak s nagy nehezen egy tanyára bemenekült. Egy pár vadász már volt is kiűnn az ordások tiszteletére, de nem volt szerencsájük azokkal találkozhatni.

— **Bártfai Miatyánk.** A „Szentés és Vidéke” utján olvastuk az „Eperjesi Lapok”-ban megjelent a következő legújabb Miatyánkot, a melyet állítólag az eladó lányok szoktak ott imádkozni: „Fiatalságunk, ki vagy Bártfán, kiérdemeltessék a te neved, jöjjön el a te jó kedved, legyen meg a te udvarlási hajlamod, miképen a korzón, azonképen a sétányon is. A mi minden

heti multságunkat add meg minekünk, és táncolj velünk oly szívesen, mint mi táncolunk a blazirtságot affektálókkaal is. És ne hagyj bennünket az unalomban, de szabadíts meg az egyhanguságtól, mert tied a tetterő, az akarat és udvarlás kötelezettsége most és mindörökké. Amen.” Közöltük, hátha nálunk is akad, a ki ekképen fohászodik. Erre a Miatyánkra egyébiránt a bártfai ifjuság a következő „Üdvözlégyet” készítette: „Üdvözlégy táncolni akaró bártfai hölgy! hibákkal teljes, hiúság van teveled, te vagy ugyan legszebb minden hölgyek között, de áldástalan a te nyelvednek szülötte: a pletyka! minket pellengére állítani akaró egy szére, ne keresd a hibát mibennünk kevésbé bűnösökben, de magadban, ugy a nap, mint az est óráján. Amen!”

— **„Néhány szó Hoff János maláta-kivonta készítményeiről.”** E cím alatt közelebb egy közleményt hoztunk a Hoff-féle maláta-kivonat készítmények kitünő sajátosságairól és felemlítettük, hogy József főherceg ő fenségének családja részére, Alesuthra és Fiumébe, rendszeren Hoff-féle maláta-sör küldetik. Erre vonatkozólag most egy levelet kaptunk, mely következőleg szól: „Nekem is volt alkalmam Hoff-nál néhány eredeti iratot látni, melyek valóságos tiszteletet gerjesztettek bennem. Egy még jól megőrzött, de szürke koru finom papir VI. Frigyes Vilmos királytól, többek közt a következő passust tartalmazza: „Szép gyomorsőre igen jót tett nekem.” Jellemzően parancsoló hangon van írva, gró-Schuvaloff ismert orosz generális egyik távi rata; „Hoff János-féle maláta kivonat egész ségi sör azonnal küldendő ő felsége Sándor orosz cár részére Sarskoje-Seloba.” Albert szász király egy nyilatkozata így hangzik: „Maláta-kivonata, az anyakirálynőnek igen jót tesz.” Keresztély dán király a következőket írja: „Örömmel tapasztaltam maláta-kivonatának gyógyhatását, úgy rajtam, mint házam több tagjánál.” A walesi herceg következőleg tett megrendelést: „Kérek haladéktalanul egy küldeményt erősítő maláta-kivonatából a walesi herceg királyi fensége részére.” És így tovább. Tudtommal Hoff ur mintegy 70 megérdemelt kitüntetésben és kinevezésben részesült. Csak nemrég nevezte ki a magas porta udvari szálítójának, és a Hoff-féle egészségi sör élvezése Törökországban, a hol a Korán a sörivást tiltja, mégis szentesített. Hoff 40 év óta kipróbált szereit és pedig egészségi sőre, egészségi csokoládéja, maláta-kivonata, melloukorkái sat. oly különlegességek, melyek a legnagyobb mérvű elterjedést érdemelik, mert a szenvedő emberiség egy nagy részének segélyt nyújtanak. (E készítmények kaphatók Budapesten a Magyarországi főraktárban zsidó-utca 7.)

— **Nem mind arany ami fénylik.** Mindenki ismeri a kereskedésben előforduló közkedvelt-ségű ugynevezett gyógyfűszappant, fogpasztát, fogport, szájjvizet stb. Az ember egyszerűen a legközelebbi üzletbe vagy gyógytárba fordul, kéri a kívánt szappant, szájjvizet vagy fogport és megelégszik azzal, amit kap, csak olvasó legyen. A közönség azt hiszi: az egyik olyan, mint a másik, pedig ez a közömbösség a bőr vagy szájkonzerváló orvosi szerek megválasztása körül, a legnagyobb vétek önmaga ellen. Egy darab Popp-féle gyógyfűszappan 30 krba kerül és ez a szappan, mely minden gyógytárban kapható, mégis feltűnően különbözik a többi szappanféléktől. Első rendben nem drága, mert egy darab, egy négy személyből álló család részére több mint négy hétre elég. E szappan kitünő szolgálatot tesz mindennemű bőrbajknál a bőrt finommá teszi és gyógytulajdonságai mellett a legfinomabb pipere szappan. Dr. Popp udvari fogorvos egyéb készítményei, mint Anatherin szájjvize, fogpasztája és fogpora, oly különlegességek, mely a számos ártalmas hamisítványok dacára, vagy épen ezek folytán általános kedveltetnek, az egész világon el vannak terjedve, minden gyógytárban kaphatók és kiváló gyógyhatásuk miatt, melyekkel minden szájj- és fogbaj ellen használtatnak egyedül kipróbált szájkonzerváló szereknek tekinthetők. Magától értetődik, hogy hamisításoktól óvakodni kell és csak Popp-féle készítményeket kell elfogadnunk.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazok, kik felejthetetlen férjem temetésén megjelenésük által fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják őszinte köszönetnyilvánításunkat.

Mindszent, 1888. január hó 20.

Özv. Béres Ádám né.

Tekintetes szerkesztőség!

Becsés lapja folyó évi 2-ik számában, a helyi és egyes hírek rovataiban „Tévedések vigjátéka” cím alatt egy téves közlemény jelent meg, a mely szeretve tisztelt tanítónkat nevésségen szerepelteti; az igazság érdekében fölkérem, szíveskedjék az alábbi nyilatkozatomat közzétenni.

N y i l a t k o z a t.

Alolított polgári becsületemmel állítom a következőket: Fölföldy Mihály tanító ur, midőn hozzám menekült 1887. évi december hó 11. és 12-iki éjjelen, visszamentünk az iskolához, megvizsgálni, ott van-e még valaki, de már akkor senkit nem találtunk. Megnéztük a kemencét, mert mint a tanító ur állítá, azon akartak betörni; a feltolatlan pernyében frissen vágott piszkafa csapásokat láttam. A seprűt pedig a légzuzam el nem dönthette, habár sarkig nyitva lett volna is a konyhaajtó, mert az a külső részében az ajtó mellett lötrához volt támasztva, a szél pedig, ha a seprűt eldönti, azt bizonyára — bármily erős képzelő tehetséggel van megáldva a gunyos cikk bemozdítja — azt vissza nem támasztja, sem pedig kemencébe nem nyulál a szél piszkafával. Midőn pedig a szobába bementünk, mutatta a tanító ur, hogy a falra felírta, hogy hány órákor történt a zörgés, a mi még most is ott látható.

Kár az ilyen esetleg igen komoly következtetést nevésségek alakba ültöztetni, s én ezek nyomán úgy vélem nem erélyes, — mint írva van — hanem felületés vizsgálat folytán, mert engem kellett volna kihallgatni, a ki fönti éjjelen a tanító urnál voltam és teljesen meggyőződéssem, hogy betörők voltak. Különbben föl sem teszem, hogy egy seprű zörgéstől megijedjen, mivel már mint köztudomású dolog, évek óta zártlanul hagyja konyhaajtóját.

Maradtam teljes tisztelettel
Tömörkény, 1888. január 13.

Mihály Ferenc
földbírtokos.

Mindszent község szervezeti szabályrendelete.

(Vége.)

6. §. A vásárookra, bucsukra és egyéb alkalmakra ide jönni szokot koldusok jelenléte megtűrhető nem lévén, azok az I. tanácsbeli által illetőségük helyükre rögtön visszautasítandók s a visszamenetelre szükség esetén a karhatalom igénybe vételével kényszerítendők.

III. FEJEZET.**A szegény-alapi pénztár.**

7. §. A szegény-alapi pénztár a község hatósága és felügyelete alatt áll s az évi számadás elkészítése és megvizsgálása tekintetében ép oly elbánás alá esik, mint a közpénztár. Mivel azonban közvetlenül a szegényügyi bizottság felügyelete alatt áll, köteles ezen bizottság a közpénztárnok által az I-ső aljegyző közreműködésével szerkesztett évi számadást fölülvizsgálni s a fölülvizsgálati leletet tartalmazó jegyzőkönyvi kivonatot, a képviselői közgyűlés elé terjeszteni.

8. §. A 4. §. szerint mindaddig, míg a szegény-alap a 3. §-ban meghatározott nagyságát el nem éri, a szegények ellátása a ma is érvényben lévő rendszer szerint történvén, addig a szegény-alapra kiadási teher nem hárulhat. Ezen időn túl pedig az alaptőke kamatainak a szegények ellátására és a szegény betegek ápolására miként leendő fölhasználása iránt a szegényügyi bizottság véleménye alapján, a képviselői közgyűlés közelebbi és részletes határozatokat hozand, úgy és oly módon azonban, hogy az alaptőke csonkítatlanul fenmaradjon.

9. §. A szegény-alap fele részben takarékpénztári betétként kezelendő, fele része azonban egyes községi lakosoknak kellő jelzálogi biztosíték mellett kikölcsönözhető.

III. FÜGGELÉK.**Az iskolai-alapról.****I. FEJEZET.****Az iskola-alap célja.**

1. §. Az iskola-alap célja:

1-ször. A tanítók fizetése javításának lehetővé tétele.

2-ször. Szegénysorsu iskolás gyermekek segélyezése, a mennyiben az e célra már létező alapok kellő anyagi erővel nem rendelkeznek.

3-szor. Iskoláknak a haladó kor igényeikhez képest, tanszerekkel való felszerelése.

4-szer. Új iskolák építése költségeinek fedezése.

2. §. Az iskolai-alap célján az 1. §. 1—4. pontjában meghatározott célok valószínűsítésére csak az alaptőke kamatai használhatók föl, maga az alaptőke pedig állandóan csonkítatlanul föntartandó, föl nem osztható, más célra el nem használható.

II. FEJEZET.**Az iskola-alap létesítése.**

3. §. Iskolai-alap létesítésére szolgálnak: 1-ször. Igazolatlan iskolai mulasztások után kirovandó bírság pénzek.

2-ször. Leletes tanügybarátoknak az iskolai alap gyarapítására fordítani rendelt adományai.

3-szor. A jelen szervezeti szabályrendelet I. Függeléké III. Fejezetének 21. §-a szerint a váltásági pénztártól eredő 25% és esetleg további 12 1/2% tiszta jövedelem.

A 3. pont szerinti növedéke az iskolai alapnak addig tart, a míg a váltásági pénztár különleges állása meg nem szűnik.

4. §. A míg az ilykép létesített alap legalább az 5000 frtot el nem éri, az évi kamatok a tőkéhez csatolandók s csak ha az alaptőke nagysága az 5000 frtot már elérte, vehető annak kamata igénybe, az 1. §-ban meghatározott

célokra leendő fordíthatás végett azon sorrendben, a mint az ott felsorolva van. A kamatok ilyképen felhasználása mellett azonban az alaptőke a 3. §. szerint növelésére fordítandó összegekkel folytonosan gyarapítandó.

III. FEJEZET.**Az iskolai-alapi pénztár.**

5. §. Az iskolai alapi pénztár a község hatósága és felügyelete alatt áll ugyan, de a községi iskolaszék az ellenőrzés gyakorlására jogosítva van s ebből kifolyólag jogosítva van a pénztári számvitel és az évi számadások betekintésére és másrészeről az iskola alapi pénztári számadás mérlege az iskolaszék elnökével minden évben közlendő.

6. §. Az iskola-alap jövedelme az 1. §-ban meghatározott célra fordítandó ugyan, de a folyósítható összeg felhasználását, a mennyiben az a tanítók fizetésének javítására, szegénysorsu iskolás gyermekek segélyezésére és iskoláknak tanszerekkel felszerelésére vétetik igénybe, a községi iskolaszék véleményezése alapján a képviselői közgyűlés által jóváhagyandó tervezet szerint ugyancsak a községi iskolaszék teljesíti, mi végből az alaptőke kamatai a községi tanács által az iskolaszéki gondnok által kiállított és az iskolaszék elnöke által láttamozott nyugtára az iskola-alapi pénztárból kifizetésre utalványozandók; tartozván az iskolaszék az ilyképen hozzá utalványozott összegekről gondnoka által számadást készíttetni s azt megvizsgálás végett a képviselői közgyűlés elé terjeszteni.

7. §. Az iskola-alapot képező pénzüsszeg takarékpénztárilag gyümölcsösztetendő, fele része azonban egyes községi lakosoknak kellő jelzálogi biztosíték mellett kikölcsönözhető.

13/1887. kgy. sz.

Mindszent község jelen szervezeti szabályrendelete a képviselő-testületnek 1887. évi január hó 10-én és folytatólag tartott közgyűlése alkalmával hozott 13/1887. sz. a. határozatával az ezen határozat által megállapítottak szerint elfogadva, jóváhagyatott.

Kelt Mindszent község képviselő-testületének 1887. évi január hó 10-én és folytatólag tartott közgyűléséből.

Pap Ákos
jegyző.

Tóth Ferenc
bíró.

133. kgy. 1887.

Ezen szervezeti szabályrendelet az 5. §. 16., 17., 18. pontjaiban „jegyző” kifejezésnek „jegyzőkre” változtatásával — törvényhatóságilag jóváhagyatott.

Kelt Szentesen, Csongrádvármegye törvényhatósági bizottságának 1887. évi május hó 12-én és folytatva tartott rendes közgyűlésében.

Tóth János m. k.
m. főjegyző

Felelős szerkesztők:

HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

Matatvány számokat ingyen és bérmentesen.

Magyarország legolcsóbb és legdiszesebb képes hetilapja a

Képes Családi Lapok

1888-ik év január hó 1-én

A TIZEDIK ÉVFOLYAMÁNAK

második negyedébe lép. A „Képes Családi Lapok” mint társadalmi, szépirodalmi s ismeretterjesztő hetilap, eddig is megbecsülhetetlen szolgálatokat tett a magyar nemzeti köznevelésnek, ma azonban nemcsak kiváló tényezője a magyar irodalomnak, hanem nélkülözhetetlen barátja a magyar művelt családoknak. Változatos, élénk s a legszigorabb kritikát is kiálló olvasmányai: a legjelesebb magyar írók tollából erednek, s a külföldi irodalomból csak a színaranyat mutatják be az olvasó közönségnek. — A gondos élelnek szerkesztés; az izlés és diszes kiállítás, az eszme és az érzelmelel nemeseit tartalom, a jó izlés, a legjelesebb külföldi lapok képeivel versenyző művészi kivitelű képek: szellemi kincsé avatják mindeu számát.

A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára: Egész évre 6 frt, Félévre 3 frt, Negyedévre 1 frt 50 kr.

Előfizetéseket elfogad minden hazai könyvkereskedés.

Matatvány-számokat ingyen és bérmentesen küld a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest, V. ker., nagy korona-utca 20.

A művelt magyar közönség számára ajánlatik:**I. „MAGYAR HÁZIASSZONY”**

háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilap. A magyar hölgyek ezen szaklapja nagy elterjedésnek örvend a társadalom minden rétegében. Képviseli a nők összes érdekeit, hasznos tanácsokat ad és kellemes szórakozást nyújt akkor, midőn a nő elvégezte házi teendőit. Iránya olyan, hogy a család minden tagja a serdülő leány, a fiatal menyecske, a szerető anya, a gondos háziasszony és az öreg anyóka egyaránt élvezettel olvashatják. A csinos kiállítású lapnak előfizetési ára: Egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

Előfizetések a „Magyar Háziasszony” kiadóhivatalához intézendők és a hó bármely napjától elfogadtatnak.

A „Magyar Háziasszony” kiadóhivatala matatványszámokat ingyen és bérmentesen küld mindazoknak, kik ez iránt hozzá — legcélrűbben levelező lappal — fordulnak. E szaklapnak egy magyar háznál sem szabadna hiányozni, mivel utmutatása szerint több száz frtot lehet a háztartásban megtakarítani.

A „Magyar Háziasszony” kiadóhivatala Budapest, nagy-korona-utca 20. sz. II. A magyar háziasszonyok naptára. 1888. évre a leg-tartalmasabb naptár. Ára fűzetben 1 frt, diszkötésben 2 frt, ajánlott küldéssel 20 krral több. Megrendelések legcélszerűbben postautalvánnyal a „Magyar Háziasszony” kiadóhivatalában.